

Rondje Groen

W. Andelaar

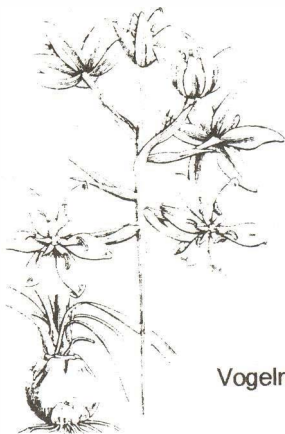
De eerste bloeiende planten in het vroege voorjaar boeien mij elk jaar weer. De eerste knopjes van het Klein hoefblad, heel voorzichtig uit de nog koude grond gekomen, geven aan dat de winter weer vergangen is. Soms langs het fietspad in de duinen, maar meer langs de Duinweg laat deze plant eerst de bloemen zien en dan pas het blad. Ook al heeft de winter soms leuke zaken te bieden, het voorjaar is toch mijn favoriete jaargetijde.

Het Klein hoefblad is wel de eerste, maar echt voorjaar wordt het toch pas als het Speenkruid bloeit. Ook dat vinden we wat meer naar binnen toe. Vooral achter Offem, langs de Nachtegaallaan kan de berm geel zien met deze plant.

Toch, hier en daar vinden we ook wel Speenkruid in het duin direct ten noorden van het dorp. Je neemt het dan zo gemakkelijk mee op je loopje, je rondje groen.

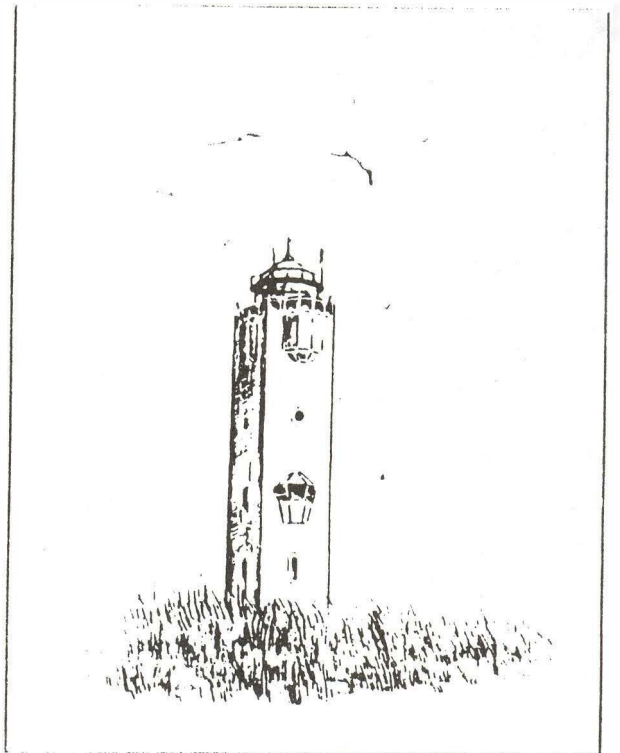
De echte voorjaarsplant is voor mij toch de Voorjaarshelmbloem. Voor dit plantje moeten we echt wel een ommetje maken. De onderduinrand is het biotoop waar de plant zich thuis voelt. De Prins Hendrikweg bijvoorbeeld en de Koepelweg. Een mooie vindplaats vormt ook het duintje bij de algemene begraafplaats, tegen het huis van Paschier aan. Hier staat op een bepaald moment het Speenkruid en de Voorjaarshelmbloem tegelijk in bloei. Vogeltje op een krukje noemde men vroeger de plant. De vorm van de bloem geeft deze suggestie.

Het aardige van bloemen en planten is dat je ze op je gemak kan bekijken. Vogels hebben nu eenmaal de gewoonte weg te vliegen, vaak voor je ze goed in beeld hebt. Planten geven je meer

Vogelmelk

tijd. Toch wil dat niet zeggen dat het determineren van planten altijd even gemakkelijk is. Vooral niet als de plant niet bloeit en de meeste planten bloeien nu eenmaal maar kort in het jaar. Ook al zijn de genoemde planten mooi en reuze interessant, eigenlijk wilde ik het over een andere

plant hebben. Beter gezegd, over een andere plantenfamilie. Bolgewasjes die we op de meest onverwachte plaatsen kunnen tegenkomen: het Vogelmelk.

Twee soorten komen in onze omgeving voor, het Gewone vogelmelk en het Knikkende vogelmelk. Deze laatste plant vinden we overigens alleen langs de onderduinrand en op sommige landgoederen. Het Gewone vogelmelk doet het echter beter. Als de plant maar even wat beschutting voelt is het hem al goed.

Het aardige van dit plantje vind ik zijn onopvallendheid. Tenminste als het niet bloeit. De blaadjes zijn smal en lang en vallen tussen gras totaal niet op. Dit voorjaar zei mijn vrouw tegen me: waar is het Vogelmelk toch gebleven in de tuin? Ik kan er niets meer van terugvinden. Een week later bleek de tuin er vol mee te staan. Ze verlangen dan wel een zonnetje. Is dat niet het geval dan moet je ook goed zoeken om ze te vinden. Maar in de zon stralen ze je tegemoet.

In een Deens boekje las ik een aardig verhaaltje over het Vogelmelk. In de Bijbel wordt gesproken over het beleg van een stad waarbij de nood in de stad zo hoog gestegen is dat een maat duivenmest voor een hoge prijs werd verkocht. Met die duivenmest werd naar alle waarschijnlijkheid het papje bedoeld dat ontstaat als de bolletje van het Vogelmelk gemalen worden. Zo blijkt dat we in Holland in de oorlog niet de eersten waren die bollen aten. Alleen gebruikte men hier de wat grotere bollen van tulpen. Vogelmelk is één van de bolgewassen die vanuit Klein-Azië hier vaste grond onder de voeten gevonden heeft. We zouden het in Noordwijk niet meer willen missen.